Provincie Noord-Holland
T.a.v de leden van de Statencommissie Natuur Landbouw & Gezondheid

Haarlem, 20 oktober 2021
Betreft: natuurbeheerplan en de mogelijke gevolgen voor de paarden (eigenaren) van Stal ’s Gravenweg.

Geachte leden van de commissie Natuur Landbouw & Gezondheid,

Graag maak ik van het inspraakrecht gebruik om u namens de paardeneigenaren van Stal ’s Gravenweg mee te nemen in het belang van dit bedrijf voor onze paarden en onszelf. Dit in aansluiting op de informatie die u reeds van onder andere de eigenaar van onze stal heeft ontvangen.

Zoals u uit onder meer de inmiddels veelvuldige ondertekening van de petitie tegen de plannen van de provincie en de reacties op de uitgezette enquête, heeft kunnen opmaken is er grote ongerustheid bij in ieder geval alle paardenliefhebbers in de omgeving.
Ongerustheid over de plannen en onbegrip, want wie kan uitleggen wat er geen natuur is aan de prachtige ligging en omgeving van stal ’s Gravenweg?

In mijn bijdrage concentreer ik me op de positieve aspecten van de stal en wat deze stal en het hebben van paarden voor ons betekenen. Ik ontkom er echter niet aan om ook vragen te stellen over de keuzes die provincie wil maken met de voorliggende plannen. Bij mijn afstemming met mijn stalgenoten voor deze bijdrage, kwamen logischerwijs verschillende vragen naar voren. Hoofdvraag is uiteraard de niet te begrijpen aanpak om mooie natuur en eerdere gekozen aanpakken te wijzigen in natuur waar niets mee gedaan mag worden. Om wat te noemen, eerder zijn ten behoeve van het zicht op de paarden en het duin er achter, juist bomen verwijderd. En nu zouden de paarden weg moeten?

Dat de CO2 uitstoot moet worden teruggebracht, is geen punt van discussie, uiteraard vinden wij dit voor onze nakomelingen van belang. Maar hoe zou het opheffen van een prachtige stal waar de paarden leven volgens de nieuwste inzichten ten aanzien van dierenwelzijn, hieraan bijdragen?
Het ligt voor de hand, maar moet toch genoemd: zijn de invloed van bv.Tata Steel en Schiphol niet veel groter? En wat te denken van evenementen als de Formule 1 en andere activiteiten op Zandvoort om er maar een paar te noemen. Ik neem aan dat u hier uw aandacht ook op zult richten.

Wat betekent stal 's Gravenweg voor ons?

Dierenwelzijn - paardenwelzijn

Stal 's Gravenweg is een pensionstal waar ongeveer 170 paarden wonen op de meest ideale wijze die er is volgens het dierenwelzijn. Daar is ruimte voor nodig. De 170 paarden zijn in eigendom bij zo'n 100 eigenaren, stuk voor stuk mensen die de liefde voor natuur voorop hebben staan. Niet voor niets hebben we allemaal gekozen voor deze stal, waar onze paarden op natuurlijke wijze leven. Dat betekent dat de paarden in (loop)stallen kunnen overnachten en overdag in geordende groepen samenleven op de wei en/of ruime paddocks. In een prachtige omgeving, waar ook verschillende soorten vogels gezien worden.

Het houden van paarden in boxen met een uurtje beweging per dag, is niet meer van deze tijd. Als we kijken naar de dierenwelzijnswet en de voorbereiding van de wet die per 2023 moet ingaan, wordt dit zelfs verboden. Stal 's Gravenweg is een voorbeeld van het houden van paarden zoals dit in deze tijd hoort en de belangrijkste reden waarom wij allen hebben gekozen voor deze stal. Zoals de heer [redacted] in zijn bijdrage heeft aangegeven, is de vraag naar een plek op zijn stal vele malen groter dan hij kan bieden.

Interessant is dat op dezelfde agenda van 25 oktober een agendapunt staat waarin wordt ingegaan op dierenwelzijn. Het feit dat er een gedeputeerde Dierenwelzijn is en het dierenwelzijn dus hoog op de agenda van de provincie staat, maakt de plannen om onze stal op te heffen des te onbegrijpelijker.

Zoals de Partij voor de dieren in punt 8 van uw agenda al aangeeft met betrekking tot dierenwelzijn:

> *Provincie Noord-Holland heeft deze collegeperiode (2019-2023) voor het eerst een gedeputeerde Dierenwelzijn. Een primeur en iets om trots op te zijn. In het coalitieakkoord is een eerste invulling aan deze nieuwe portefeuille gegeven: een budget van €200.000 voor opvangcentra voor wilde dieren. Maar de provincie kan veel meer betekenen voor dieren. Vaak als onderdeel van bestaand beleid en zonder veel extra kosten, maar met relatief veel impact. Een gezonde democratie en zorgvuldig bestuur houdt rekening met alle inwoners – mensen én andere dieren. Logisch, omdat er vele miljoenen dieren in onze provincie leven en omdat politieke en bestuurlijke beslissingen hun levens in grote mate beïnvloeden.*

Het plan om de stal op te heffen en het gemak waarmee wordt gezegd dat er dan maar een andere plek moet worden gevonden, heeft tot grote zorgen bij ons, paardeneigenaren en bijrijders geleid. Want waar moeten wij dan heen? Zoals ik aangaf, hebben wij allen expliciet voor deze stal gekozen, vanwege de natuurlijke wijze waarop de paarden gehouden worden. De paarden kunnen hier gewoon paard zijn. Niet voor niets worden de paarden hier gemiddeld een stuk ouder dan bij traditionele stallen. Uit eigen ervaring weet ik dat paarden hier een stuk ontspannener zijn. Opheffen van de stal zou dan ook grote problemen opleveren, want terug naar een box leven met een uurtje per dag naar buiten is echt geen optie en andere soortgelijke stallen zijn hier niet. Nog los van de vraag waar je 170 paarden laat …..
Uit milieu oogpunt is daarbij met evenveel recht te bepleiten dat deze grote stal juist gewenst is. Immers, doordat het in de buurt is, zijn er geen grote reisbewegingen voor hoefsmeden en instructeurs etc., die

kunnen veel op één plek doen. En verhuizen zou voor ons als eigenaar betekenen dat wij juist weer verder zouden moeten reizen.

Rol van de stal in het welzijn van de eigenaren en bijrijders

Niet alleen voor de paarden, maar ook voor ons eigen welzijn is juist deze stal van grote betekenis. Het hebben van een paard biedt op zich al ontspanning, maar de combinatie van ruimte en de duinen achter de stal maakt dit tot een ideale omgeving.

Een stalgenoot gaf dit treffend aan:

Via via kwam ik bij stal 's Gravenweg en 'dat was het'! de paarden lopen in groepen op het land, en de eigenaar heeft het welzijn van de paarden op nr 1 staan, dus als een paard iets anders nodig heeft, denkt hij mee en vindt een oplossing. Dat is het voordeel van zo'n ruimte.
Voor mij persoonlijk betekende deze verhuizing ook een omslag; paard uit de wei halen, struinen door het gras, sjouwen, poetsen, rijden. Zowel fysiek als mentaal ging ik enorm vooruit; het geluk om met je schatje door de duinen te rijden, is onbeschrijflijk! Als tegenwicht voor een dag hard werken, is het onmisbaar. Ik moet nog 12 jaar full time werken, en ik vertrouw er op dat ik dat op deze wijze gezond volhoud.
Ik vertel dit verhaal omdat ik merk dat ik niet de enige ben op stal met zo'n verhaal, mensen met andere levensverhalen, maar voor wie het houden van een paard heilzaam, genezend en versterkend is, zodat ze gezond blijven. Daar kan geen therapeut, psycholoog, fysio of orthopeed tegenop!

Dit verhaal kan ik alleen maar onderstrepen. Zo vertelde een andere stalgenoot dat haar arts verbaasd was over haar zeer snelle en voorspoedige genezing na haar behandeling van borstkanker. Zij gaf aan dat dit echt toe te schrijven is aan het dagelijks contact met haar paard in de rustige en ontspannende omgeving van stal. Het wandelen in de duinen en de rust en ruimte, geven een niet te vervangen ontspanning na een dag hard werken.

Tot slot, [redacted] heeft een en ander zo goed verwoord in haar column in Trouw, dat ik deze graag als bijlage toevoeg.

Ik dank u voor uw aandacht,

[redacted]

Bijlage:

Column N.Noordervliet in Trouw, d.d.16 oktober ’21

het
ern
ad
F

Het lijkt een strategische zet van Assad, lid-maatschap bij Interpol, op basis waarvan bij zijn 'eigen mannen' kan terughalen en zijn positie in Syrië kan verbeteren. Zonder de veelal beangstigende jonge mannen staat bij immers weerloos van sterk. Maar als wij even sterk als deze mannen zouden zijn, zouden we in hun positie hetzelfde doen, namelijk vluchten. Sommige wandaden zijn zo ernstig dat iedereen hiervegen op zou moeten staan. Het is dan op zijn zachtst gezegd opmerkelijk dat een organisatie als Interpol Syrië zomaar weer toelaat en toegang geeft tot alle voordelen daarvan.

Maar de hoop is nog niet verloren. Landen hebben namelijk zelf de bevoegdheid om te bepalen hoe zij reageren op een rood opsporingsbericht of circulaire. Binnen de Europese Unie is het niet bekend welke landen deze mekling zien als voldoende voor een arrestatiebevel. Deze vraag is echter wel essentieel. Er gelt immers recht op internationale bescherming voor politieke vluchtelingen. Dat is weinig waard als we hen uitleveren aan de landen van vervolging. Bovendien hebben landen nog altijd zelf de controle over welke data zij verstrekken aan Interpol en kunnen zij zelf bestuderen welke Nationale Centrale Bureau's deze informatie te zien krijgen. Het wordt tijd voor een stevig debat over de vraag wat een asielstatus, oftwel internationale bescherming, inhoudt binnen Europa.

een basis

Mijn laatste argument voor het aanleren van basisvaardigheden is dat het leidt tot minder ongelijkheid tussen kinderen. Ook volgens de onderwijsinspectie worden gelijke kansen deels bepaald door de mate waarin de basisvaardigheden op orde zijn. "Als je mee kunt met taal en rekenen, dan pas kan je potentie worden benut."

Schoolloopbaan

Cartoon, het onderwijs moet back to basic. Gericht bezig zijn met basisvaardigheden draagt bij aan een goede ondergrond, de basis waarop leerlingen hun schoolloopbaan en hun toekomstige carrière verder kunnen opbouwen. Hier zal het basisonderwijs de allereerst werk van moeten maken.

column Nelleke Noordervliet

Laat die koeien in het Kennemer landschap

En dan, wat is natuur nog in dit land', verzuchtte de dichter J.C. Bloem. 'Een stukje bos bij grootste van een kraan, een heuvel met wat villaatjes ervegen.'

Wie zijn vakantie doorbrachte in de Poolse oerbossen of een rulg deel van de Alpen en in Nederland terugkeert, stemt in met Bloem. We hebben geen ongerepte natuur. Het ideaal om dieren een aaneengesloten natuurgebied van de Oost-vaardersplassen tot diep in Duitsland te geven, is in het volgebouwde Nederland een utopie. Herten, wolven en vossen hebben Google Maps nodig om de weg te vinden over alle smalle wildviaducten waaronder snelwegen razen.

Alles in onderhoud en gereguleerd, alles in pack. Dat schept problemen. De in de duinen opgestoten dassenfamilies vreten de boel kaal en laten alleen giftige plan-

Het argument voor nieuwe natuur ontgaat me enigzins. Wat voor soort natuur dan precies?

ten staan. Hoezo, biodiversiteit? De wens om de natuur te beschermen en zo veel mogelijk terug te brengen naar een oorspronkelijke staat is een loffelijk streven. Maar wat is 'oorspronkelijke' staat, en kan de natuur dat helemaal zelf? Bestaat er niet radelozen tegen grenzen aan? Moeten we haar helpen? Zo ja, hoe? En wat doen we dan met woningbouw en economische activiteiten? Dat was altijd al een moeilijke vraag en nu is daar het stikstofprobleem bijgekomen.

De provincie Noord-Holland wil in Kennemerland iets aan het duingebied doen. Het is een bijzonder stuk natuur voor waterwinning en recreatie. Aan de rand ervaan wordt ook gewoond. En sinds eeuwen zijn er wat agrarische activiteiten. Dat maakt het landschap daar aantrekkelijk. Gevarieerd duin en bos, stukjes moeras, afgegraven grond waarop een hollenboer een paar rijen tulpen kweekt, een handvol koeien op een wei, een prachtig landgoed, schapen hier en daar, paarden, wandelgebied, de villaatjes van Bloem. De provincie wil meer natuur, dat wil zeggen: de agrarische activiteiten moeten weg.

Het stikstofprobleem kan niet de reden zijn voor het afvoeren van de laatste koeien die er werden, want het plan is om in het nieuwe natuurgebied grote grazers te plaatsen. Ik denk niet dat je die kunt trainen om hun behoefte te doen in een speciale grotegaasrenbeverput. Bovendien komt het grootste deel van de aanwezige stikstof in het duingebied uit het buitenland, van zee en van Tata, niet van de activiteiten in het gebied zelf.

Het argument voor nieuwe natuur ontgaat me enigzins. Wat voor soort natuur dan precies? Recreatie wordt niet bepeikt. De dansherten- en vossenstand wordt niet aan banden gelegd. Maar om de plannen door te zetten, zullen degenen die er een – veelal bescheiden – agrarisch bedrijf hebben hoogstwaarschijnlijk worden onteigend. De verhoudingen liggen ook.

Nederland heeft misschien weinig echte natuur, maar Nederland heeft wel veel landschap. Landschap en natuur zijn niet hetzelfde. Beide kunnen waardevol zijn. Natuur verandert. Landschap verandert. Ruysdaels zicht op Haarlem vanaf het hoge duin in Bloemendaal is niet meer hetzelfde, al staat de Bavo nog altijd prominent aan de horizon. Wie op het Belvedère in Leydam staat, ziet statige bomen om zich heen en niet meer de zandverstuiving die men zag toen het torenrije werd gebouwd, toen de blik tot aan de zee reikte en tot aan de Haarlemmermeer. Landschap verandert met de geschiedenis van het gebied en met de natuur, en vertoont er de sporen van.

Het grensgebied tussen duin en veen vertegenwoordigt een cultuurhistorische waarde. Zelfs het Noordzeekanaal – wat een enorme ingreep was in de prachtige doorlopende duinenrij – wil ik beschouwen als een historisch feit, een litteken dat een fraai schaam interessant maakt. Ik zou er niet voor pleiten het kanaal te dempen, al wil ik best een petitie tekenen om Tata Steel af te breken.

Het is een precair evenwicht, de verhouding tussen landschap en natuur. Natuur is lang niet altijd mooier of esthetisch 'goed'. Landschap is lang niet altijd 'fraai'.

In Kennemerland zeg ik: behoud het historische cultuurlandschap, behoud de landgoederen en de weiden en de hollen. Op een vroege herfstmorgen drie paarden roerloos in de grondmist zien staan tegen de donkere duinrand: niets is mooier.